

BELEID HAND-EN-SPANDIENSTEN

WAT IS GEREGELD?

Fokus biedt cliënten conform de aanspraak ADL-assistentie een samenhangend pakket ADL-assistentie in en om de woning. Dit pakket bestaat uit persoonlijke verzorging, eenvoudige verpleegtechnische assistentie en hand-en-spandiensten. Het naar eigen behoefte gebruik kunnen maken van hand- en spandiensten is voor cliënten van invloed op de mate waarin zij zelfstandig kunnen wonen en leven, zelf de regie kunnen voeren en daarmee op hun tevredenheid over de dienstverlening door Fokus.

Het gaat er bij hand- en spandiensten om dat de cliënt verder kan met zijn dagelijks leven op een bepaald moment. Hand- en spandiensten vormen daarbij soms de verbindende schakel tussen de andere vormen van assistentieverlening, worden vaak gecombineerd met andere activiteiten of staan op zichzelf. De hand- en spandiensten kunnen per cliënt variëren afhankelijk van zijn persoonlijke mogelijkheden en situatie en kunnen dus uit veel verschillende handelingen bestaan. Het is vooraf niet te bepalen om welke hand- en spandiensten cliënten gaan vragen. Het gaat om maatwerk. Daar gaan cliënt en ADL assistent een dialoog over aan waarin duidelijk wordt wat de vraag van client is en of en hoe ADL assistent aan die vraag invulling kan geven.

Bij hand- en spandiensten in en om de Fokus-woning gaat het om allerlei praktische zaken die:

- de cliënt (vanwege zijn fysieke beperking) niet zelf kan verrichten;
- in het verlengde kunnen liggen van andere ADL-handelingen (persoonlijke verzorging of verpleging), maar ook zelfstandig kunnen voorkomen;;
- voor de cliënt nodig zijn, omdat hij anders niet verder kan met zijn dagelijkse leven;
- voor de hand liggen om daarvoor in redelijke en billijkheid een beroep op Fokus te doen, inclusief die handelingen waarbij het om een onvoorziene situatie gaat;
- niet onder de huishoudelijke hulp onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) vallen;
- tot de deskundigheid van ADL-assistentie behoren.

VANUIT WELKE UITGANGSPUNTEN WERKEN WE?

Afbakening in de assistentie vraag van de cliënt

Fokuscliënten zijn cliënten die nadrukkelijk in staat zijn hun eigen regie te voeren in hun leven. Assistentie van ADL'ers is daarbij onontbeerlijk om de algemene dagelijkse levensbehoeften uit te kunnen voeren. Het in staat zijn tot het voeren van eigen regie betekent ook dat Fokuscliënten in staat zijn tot het doen van een Wmo-aanvraag voor huishoudelijke hulp. Uit onderzoek blijkt dat meer dan 85% van de Fokuscliënten naast ADL-assistentie ook huishoudelijke hulp over de vloer krijgt. Kenmerkend voor Wmo-diensten is dat deze gepland worden uitgevoerd. Hand-en-spandiensten kenmerken zich meer door een ongepland (en op alle mogelijke momenten van de dag) karakter.

Morele afbakening

Huishoudelijke hulp is voorzien in de WMO. Soms lijken hand en spandiensten een overlap te hebben met huishoudelijke hulp maar het heeft duidelijke andere kenmerken zoals ongepland en met het doel om cliënten verder te helpen. Fokus heeft als doel mensen met een ernstige fysieke beperking te ondersteunen zodat ze een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden. Daar hoort ook bij dat Fokus niet te star omgaat met wet- en regelgeving, gericht op oplossen van 'wat in de weg zit'. Om een normaal leven mogelijk te maken moeten we de interpretatie en omgang met wet- en regelgeving ook een menselijke maat geven.. Fokus kiest er daarom voor om een aantal uitgangspunten te benoemen die we hanteren bij het omgaan met de vraag om hand- en spandiensten bij de Fokuscliënt.

Maatwerk leveren is mogelijk als Fokus-breed gewerkt wordt vanuit de volgende uitgangspunten:

1. Hand- en spandiensten zijn voor de cliënt essentieel om een zelfstandig leven te kunnen leiden, omdat ze er voor zorgen dat de cliënt verder kan met zijn dagelijks leven op een bepaald moment.
2. Hand- en spandiensten sluiten aan op de specifieke vraag en wens van de cliënt.
3. Cliënt en ADL assistent gaan dialoog aan waarin duidelijk wordt wat de vraag van cliënt is en of en hoe ADL assistent aan die vraag invulling kan geven.
4. Persoonlijke verzorging en EVA-handelingen hebben altijd voorrang op hand-en-spandiensten in de afhandeling.
5. In overleg kan een verzoek om hand-en-spandiensten die niet urgent zijn tussen medewerkers en cliënten worden ingepland op een rustig moment op de dag, zolang dit de overige assistentieverlening niet hindert en de ADL-assistent bij overige oproepen voor PV of VP de dienstverlening kan onderbreken.
6. De MAA kan oordelen dat in het belang van het collectief (veiligheid en/of kwaliteit) van het project (anders gezegd andere cliënten hebben last van een H&S vraag) of het belang van de ADL medewerkers (psycho sociale druk of fysieke overschrijding ARBO) in redelijkheid en billijkheid een interventie noodzakelijk is. Deze interventie is bindend voor zowel cliënt als ADL assistent. Het besluit wordt met opgaaf van redenen gecommuniceerd aan cliënt, ADL assistent en team.
7. Hand-en-spandiensten mogen mede op basis van de subsidieregeling nimmer structureel de hoofdvraag van de ADL-assistentie zijn maar is altijd supplementair en weegt niet mee in minimale zorgafname voor verkrijging indicatie en behoud recht bewoning.

DE PRAKTIJK VAN ALLE DAG

De hand- en spandiensten worden op afroep en aanwijzing van de cliënt verleend. Uiteraard is daarbij sprake van samenspraak tussen cliënt en medewerker en van redelijkheid in wat wordt uitgevoerd, op welk moment en op welke wijze. Gezamenlijk waken wij ervoor dat het leveren van maatwerk voor de ene cliënt, de andere cliënt niet hindert in het aanspraak maken op ADL-assistentie. Verder is er nadrukkelijk geen sprake van structureel (dagelijkse) huishoudelijke hulp. Dit betreffen activiteiten in kader van Wmo. Als er twijfel is bij het uitvoeren van (nieuwe) hand- en spandiensten kunnen de volgende vragen helpend zijn en worden besproken door de cliënt en de medewerker en binnen het team:

1. Is de assistentievraag bepalend of de cliënt verder kan met zijn/haar dagelijks leven?
2. Ligt het voor de hand dat de ADL-assistent het doet?
3. Kan de ADL-assistent het doen (deskundigheid, risico, verantwoording)?
4. Moet het nu?
5. Is de tijd die het kost redelijk?

Het principe geldt dat deze hand- en spandienst voor elke cliënt met deze fysieke beperking en in deze situatie, ongeacht het Fokus-project, zou worden uitgevoerd (gelijkheidsbeginsel). Maatwerk is immers niet hetzelfde als willekeur. We willen willekeur vermijden, omdat dat scheve verhoudingen geeft in de relatie cliënt - ADL-assistent, in de dienstverlening aan cliënten, binnen teams en binnen Fokus-wonen.